

2022-01-13

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: VDN 2022/2

Röstmottagningsställen vid allmänna val 2022 - valdagen

Förslag till beslut

1. Val- och demokratinämnden beslutar om vallokaler för valdagen per valdistrikt enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen.
2. Val- och demokratinämnden delegerar till Mats Bohman, trafik- och fastighetsdirektör och Anders Fredriksson, enhetschef Nämndadministrativa enheten, att var för sig fatta beslut om justering avseende röstmottagningsställen för valdagen.
3. Val- och demokratinämnden noterar att beslut om röstmottagningsställen för förtidsröstning beslutas senast vid nämndens sammanträde den 7 juni 2022.

Sammanfattning

Inför valen till riksdag, kommun och region den 11 september 2022 är Nacka kommun indelat i 57 valdistrikt, vilket är 5 fler än vid senaste valet. Vid EU-valet 2019 användes ett antal idrottshallar för att inrymma flera valdistrikt i samma lokal. Att använda idrottshallar upplevs som ett bra sätt att samordna resurser och jämna ut flödet av väljare. Vid valen i år föreslås 16 idrottshallar för att inrymma 48 valdistrikt. Övriga 9 distrikt är kvar i samma lokaler som tidigare.

Ärendet

Röstmottagningsställen är ett samlingsbegrepp och innefattar vallokal (där väljare röstar i sitt valdistrikt på valdagen) samt röstningslokal (förtidsröstning). Lokalerna ska vara utformade på lämpligt sätt för röstmottagning, uppfylla krav på tillgänglighet samt vara värdeneutrala (så långt det är möjligt).

Kommunerna ska senast den 15 juni 2022 ha fattat beslut och registrerat alla röstmottagningsställen hos Valmyndigheten. Planeringen för valdagen i Nacka kommun pågår sedan en tid tillbaka. I den planeringen ingår bland annat bokning av lokaler och bemanning av valdistrikt. Det är därför angeläget att val- och demokratinämnden fattar beslut om vallokaler redan nu. Valkansliet avser komma tillbaka med ett ärende för beslut om röstningsställen under förtidsröstningen senare under våren.

Inför valet till Europaparlamentet 2019 gjordes ändringar i Vallagen – förstärkt skydd för väljaren vid röstmottagning. Det innebär bland annat väljaren ska kunna ta valsedlar utan insyn, i och med det ställt skarpare krav på hur valedelsställena är utformade och placerade som i sin tur högre krav på utrymme vid röstmottagning.

Denna bestämmelse gällde för första gången vid EU-valet 2019. Vid EU-val behövs ett valedelsställ (24 fack) med valsedlar för att få plats med alla olika valsedlar som måste finnas i vallokalen. Vid val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige är det tre val samtidigt och betydligt fler partier som ställer upp – det göra att det är många olika valsedlar som måste finnas i varje vallokal och dessa ska presenteras på ett likvärdigt sätt. Mängden olika valsedlar göra att det behövs minst tre valedelsställ för varje station. Förutom krav på utrymme skapas också köer då hela proceduren med att rösta tar något längre tid när var och en i enskildhet ska ta sina valsedlar.

Vallokaler på valdagen

En vallokal ska ligga i, eller i nära anslutning till, det valdistriktet som väljare bor i. Tidigare har klassrum på skolor ofta använts som vallokal men dessa är i minsta laget och kan vara svårare att hitta fram till. Vid valet 2018 och 2019 bestod Nacka kommun av 52 valdistrikt. Med anledning av att antal röstberättigade i kommunen ökar har nu antalet valdistrikt ökat till 57 distrikt.

Vid valet 2018 var valdistrikten fördelade i sammanlagt 22 byggnader men oftast handlade det om olika klassrum på en skola. Vid EU-valet 2019 använde Nacka kommun 6 idrottshallar för vallokaler på valdagen, i dessa lokaler placerades 2-4 valdistrikt. I förslaget till vallokaler för valet 2022 föreslås att 16 sport- och idrottshallar används som vallokaler. Lista över valdistriktens placering återfinns i bilaga 1 till tjänsteskrivelsen.

Att använda sport- och idrottshallar för att rymma flera valdistrikt på samma ställe har flera fördelar. Valdistrikten i lokalen har gemensamma stationer för valsedlar och valbås och kan jämna ut de köer som uppstår. Röstmottagarna i den gemensamma lokalen kan hjälpas åt med de sysslor som inte omfattar själva röstmottagningen. Exempel på sådana sysslor är att vara värd/vägvisare samt kontrollera valedelsställ. Antalet valedelsställ och valskärmar anpassas till hur många valdistrikt som delar lokal. Själva röstmottagningen sker vid enskilda stationer per valdistrikt. Se bilaga 3 till tjänsteskrivelsen för exempel på hur en vallokal kan möbleras i dessa fall.

En av de föreslagna vallokalerna finns vid Nacka kyrka. Tidigare har vallokalen varit i souterrängplan med egen ingång från sidan. Det lokalen har bedömts av tidigare röstmottagare på plats som svår att möblera för att tillgodose de krav som ställa på avskärmning och tillgänglighet. Efter kontakt med Nacka församling erbjuds i stället en större samlingslokal med ingång i nära anslutning till själva kyrkorummets. Bedömningen

är ändå att lokalen är lämplig utifrån tillgänglighet och närhet för väljarna. I bilaga 4 till tjänsteskrivelsen finns Valmyndighetens ställningstagande angående värdeneutrala lokaler.

Förtidsröstning

Inriktningen inför förtidsröstningen är att samtliga sex bibliotek ska vara röstningslokal under tiden den 24 augusti till den 10 september samt att förtidsröstningen på valdagen äger rum på Nacka stadshus som vid tidigare val.

Inriktningen för förtidsröstning med begränsat tillträde (tidigare Institutionsröstning/särskild förtidsröstning) är att den sker på de flesta särskilt boende för äldre som finns i Nacka samt ytterligare ett par platser som visat intresse. Beslut om detta tas senare under våren.

Eventuella justeringar

Röstmottagningsställen ska fastställas av respektive kommuns valnämnd i god tid men verkligheten kan ibland kräva snabba beslut om ändringar för att någon inträffar. Därför är det lämpligt att valkansliet på delegation kan fatta snabba beslut om ändringar av röstmottagningsställen och öppettider.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser utöver det som är budgeterat.

Konsekvenser för barn

Beslutet medför inga konsekvenser för barn.

Bilagor

Bilaga 1. Lista över vallokaler för valdagen 2022.

Bilaga 2. Karta över vallokaler och valdistriktens placering.

Bilaga 3. Exempel på ritning över vallokaler i idrottshall.

Bilaga 4. Valmyndighetens ”Ställningstagande angående värdeneutrala röstmottagningsställen”

Mats Bohman
Trafik- och fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Anders Fredriksson
Enhetschef
Nämndadministrativa enheten

Anneli Drakenberg
Valsamordnare
Nämndadministrativa enheten